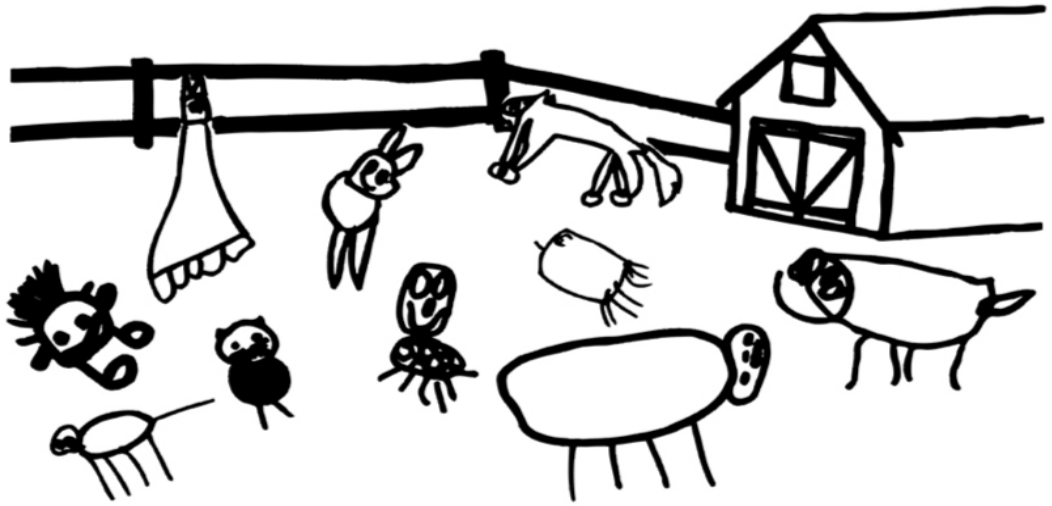

BONDERUDBAKKEN GÅRDSBARNEHAGE

Der graset er grønt for ælle

ETABLERT 1995

Årsplan 2026-27

Adresse: Vestvegen 116, 2847 KOLBU
Tlf: Styrer: 930 53 184 / Kontor: 922 95 171 / Kalver nede: 924 10 705 / Kalver oppe: 922 78 440 / Føll: 928 37 872
e-post: barnehagen@bonderudbakken.no Hjemmeside: http://bonderudbakken.barnehage.no/

Innhold

.....1

Innhold.....2

Barnehagens formålsparagraf 3

Presentasjon av barnehagen 3

Kalver nede 4

Kalver oppe:.....5

Føllene 6

Barnehagens satsningsområder 7

Gården som læringsarena 9

Gårdshjul.....10

Naturen som lekeplass.....11

Progresjonsplan.....12

Foreldresamarbeid.....20

Visjon og verdier for Bonderudbakken Gårdsbarnehage.....21

Barns medvirkning 22

Barns trivsel.....23

Danning gjennom omsorg, lek og læring 24

Ledelse på flere plan 27

Planlegging, vurdering og dokumentasjon.....28

Oppstart og tilvenning i barnehagen.....29

Overgang fra barnehage til skole 29

5 års klubb 2026-2027.....30

Barnehagens formålsparagraf

§ 1.*Formål*

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn, og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Presentasjon av barnehagen

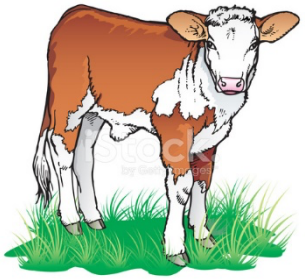
Bonderudbakken Gårdsbarnehage har 2 avdelinger og holder til på Bonderudbakken gård i Kolbu. På gården bor Tone og Christian som både eier og driver gård og barnehage. Barnehagen holder til i påbygg på våningshus og i stallen i låven.
Våre avdelinger er Kalv 0-3 år som holder til i våningshuset og Føll 3-6 år holder til i stallen i låven. Gårdsbarnehagen har plass til mellom 55 og 70 barn hvert år.

Vi har kuer, geiter, hester, griser, kaniner, hund og katt. Barna blir fordelt på låvegrupper og alle får være med til dyra etter tur. Her passer vi på at alle dyrene har mat og drikke. Iblant blir det også en tur på hesteryggen eller med kjerre/slede.

Bonden og styrer Christian har en sentral rolle på gården. Han gir oss et innblikk i gårdsaktiviteter som vårønn, slåttonn og skuronn, og andre ting som er naturlig i landbruket. Vi ser på redskap, maskiner og lærer om bruken av disse.

Tur er også en viktig del av hverdagen vår. Flere dager i uka er det grupper som er på tur. Da reiser vi enten til lavvoen i Sørlimarka, som ligger 2 km unna barnehagen, eller vi går til Haugerudtoppen, Bonderudstuggua og Eventyrskogen som ligger i gangavstand til barnehagen. Vi er også ute på andre turer, og lærer med dette om nærmiljøet. Turer blir lagt opp etter barnas alder og modning.
Barnehagen har 5 planleggingsdager i året hvor barnehagen er stengt. Disse datoene finnes igjen i årshjulet.

Kalver nede

Gunvor Klundby, pedagogisk leder
Leni Bjerkeengen, barnehagelærer på disp
Anette Nygård Hansen, barne- og ungdomsarbeider
Silje Hellum Bjeglerud, assistent
Ingvild Karoline, assistent

Kalvene er en småbarnsavdeling, fordelt over 2 etasjer. Nede er den faste basen til de minste barna. I løpet av uka samarbeider vi med de større kalvene, blant annet med hestegrupper og dyrestellgrupper. På morgenen og ettermiddagen er vi felles alle kalver.

Typiske trekk for barnets utvikling i denne perioden:
Det skjer utrolig mye i utviklinga hos barn i denne alderen. De lærer å gå, lærer nye ord og begreper og det skjer store fysiske endringer i kroppen. Både motorikk og sanser utvikler seg stort nå, og samspill mellom sanser og motorikk er viktig for utviklingen. Dette skjer gjennom lek og barns naturlige nysgjerrighet. Her vil det å få oppleve og teste ut ulike motoriske utfordringer viktig, både ute og inne har vi mange ulike arenaer, som ulendt terreng, kanter, dørstokker og andre hindre som en kan klatre over.

Barnets eget språk kommer nå, først ved at det forstår mer og mer av det som blir sagt, og ved å peke i bøker eller på ting og lytte til svaret den voksne gir. Her er det viktig med gjentakelser, vi må sette ord på alt mulig slik at barna «lærer» flest mulig ord. Imitasjon er også viktig denne perioden. De imiterer både barn og voksne. Dette viser seg for eksempel i lek, og i hverdagen ellers.

Ved 0-2 års alder er parallell lek (der barn leker ved siden av hverandre og etterligner hverandre) vanlig." Barna blir veldig opptatt av ting, de skal erobre verden, undersøke alt. De katalogiserer og deler inn alt etter hvordan den føles, rører seg, lukter, smaker og oppfører seg. Barn i denne alderen liker å kaste, putte og rulle ting frem og tilbake, opp og ned. Å legge oppi og ta ut er også morsomt.

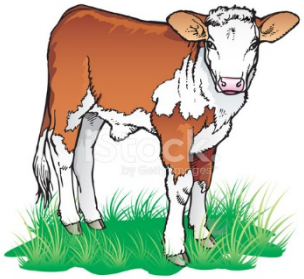
Tema og innhold:
Vi har flere satsningsområder vi jobber med i løpet av barnehageåret. Dyrene på gården har en sentral plass i hverdagen. Vi er med på dyrestell, der vi mater og steller med dyrene. Vi har også hestegrupper der barna får være med å stelle hestene, ri eller kjøre en tur med kjerre eller slede. Barna tilvennes hestene gradvis, vi starter med å hilse på og klappe og etter hvert som barna blir trygge får de prøve mer.

Vi prøver å være en del ute til alle årstider, og tilpasser utelek etter barnas soverutiner. I løpet av barnehageåret er vi innom ulike temaer som: dyrene på gården, grønnsakhagen, kroppen vår, brannvern, følelser, enkle sanger og eventyr, rim og regler. Vi vil også følge med på hva som skjer med dyr og naturen i de forskjellige årstidene, blant annet ved å følge med på fuglebrettet og i fuglekassene våre. '

Sang og musikk har en sentral plass i hverdagen med de minste barna, før måltider pleier vi å synge og spontane sangstunder i forbindelse med lek er hverdags. I progresjonsplanen som ligger lenger bak i heftet, ser dere mer detaljert om hva hver enkelt aldersgruppe er igjennom i løpet av året.

Vi skal i år prøve å bruke bablarna til språkstimulering i samling og hverdagen ellers. Bablarna er noen små figurer som har hver sine lyder som de bruker til å skravle med. De etterligner språket vårt og babler med sine lyder. Bablarne kan vi bruke til å øve to og tre ordsytringer, ved å legge til flere gjenstander og oppgaver. For eks. Baba sklir, Bibbi skal spise, Dadda hilser på kua. Hver av bablarne har også sin personlighet med ulike interesser og følelser.

Kalver oppe:

Elise Tørhaug Kristiansen, pedagogisk leder
Anne Kristin Sveen, pedagogisk leder.
Ann Brit Undli, barne- og ungdomsarbeider
Luciana Brauer, assistent.
Heidi Degvold, assistent.

Kalvene er en småbarnsavdeling, fordelt over 2 etasjer. Oppe er den faste basen til de eldste kalvene. I løpet av uka samarbeider vi med de mindre kalvene, blant annet med hestegrupper og dyrestellgrupper. På morgenen og ettermiddagen er vi felles alle kalver.

Typisk for barnets utvikling i denne perioden:
Språklig utvikling står sentralt i denne perioden. Barna begynner å sette sammen ord til hele setninger. Det kommer mange" gullkorn". Barna er ofte spørrende, vi hører ofte" hvorfor det?" Fantasien blomstrer, og de er veldig vitebegjærlige og undrende til alt rundt seg. Barna får også flere kommunikasjonsferdigheter ved å øve på å be om hjelp og si fra om ulike ting på. De forstår ofte mye mer enn de klarer å uttrykke. Vi øver på å følge enkle oppfordringer knyttet til situasjoner (kan jeg få bilen, legg dukka i senga o.l)

Parallelleken videreutvikler seg til samlek og rollelek. De leker ut sine erfaringer, det som er kjent. Når barna begynner å leke mer sammen oppstår det ofte konflikter om leker. De vil leke sammen, men ikke dele på lekene. Etter hvert lærer barna seg å dele og byttelåne.
Kroppen forandrer seg mye nå. De vokser, lærer ulike teknikker for å mestre ulike ferdigheter; eks spise med skje/ gaffel, gå i trapper, hoppe og løpe. Mange slutter med bleie og etter hvert å sove. Finmotorikken er også i utvikling, barna får bedre grep om blyanten og tegningene tar mer form. For barn er leken den dominerende utviklingsformen, gjennom den utvikles evnen til bevegelse på en naturlig måte.

Tema og innhold:
Vi jobber med ulike satsningsområder og temaer i løpet av året. Gården har en sentral plass i hva vi driver med både ute og inne, vi lærer om de ulike dyrene og går på dyrestell. I grønnsakhagen sår vi og høster inn.

Vi jobber mye i smågrupper. I disse smågruppene har vi ulike fokusområder ut fra månedens tema i årsplanen. Gjennom smågrupper jobber vi med samspill, trygghet og har et stort språklig fokus som vi kombinerer med de ulike fagområdene. Vi har mange samlingsstunder i løpet av ei uke. For barna er gjentakelser viktig, så samlingene er preget av en del fast innhold. Barna selv bidrar også med innholdet i samlingsstunden. Barna blir kjent med kjente barnesanger, rim og regler, bevegelsessanger, lesing av bøker og vi bruker mye konkreter.

Naturen blir en naturlig del av hverdagen, der hvor vi følger med på forandringer i forbindelse med årstider, og lærer om dyr som lever ute i naturen. Vi går på tur til Bonderudstuggua, her får vi også utforsket naturen på nært hold. Barnas motorikk er i stor utvikling og de bruker kroppen aktivt. Barna får gode motoriske erfaringer når vi går på tur, og de opplever stor mestringsfølelse.

Selvstendighetstrening er en stor del av hverdagen. Barna er i ferd med å bli mer selvstendige. De øver på å kle av og på seg selv, dotrening og få enkle oppgaver de selv kan gjennomføre.

Hege Skartsetherbakken, pedagogisk leder
Ingvild Hermanrud, pedagogisk leder
Tone Nygård Borgli, barne- og ungdomsarbeider
Alexandra Voorbach-Scholte, assistent
Julie Bu, barne- og ungdomsarbeider
Erling Kvamme, assistent og gårdsgutt
Hilde Kristine Flenes Ulven, barnehagelærerstudent - arbeidsplassbasert
Iselin Johanne Murbreck, assistent

Barna som hører til på avdelingen til føllene er 3 til 6 år. De holder til i stallen på den andre siden av tunet på gården.

Typisk for barnets utvikling i denne perioden:
Konsentrasjonsevnen øker stadig, og barnet begynner å bli opptatt av fakta, tall og bokstaver. Evnen til å lære sanger, rim og enkle tekster er stor! Barnet liker ofte rollespill, å kle seg ut, sangleker og å lage ting selv. I denne perioden er det fint at barnet får tilbringe tid sammen med andre i situasjoner der det får trene på sine stadig sterkere sosiale ferdigheter. Barn som nærmer seg skolealder er svært kunnskapssøkende. De har også stor innlevelsesevne og mestrer mye. De lærer gjennom lek og aktiv deltagelse i egen læring. Kroppen forandrer seg mye. De vokser og lærer ulike teknikker for å mestre motoriske ferdigheter. Bleieslutt og dotrening er i fokus hos de yngste på avdelingen. Finmotorikken er også i utvikling, barna får bedre grep om blyanten og tegningene tar mer form. For barna er leken den dominerende utviklingsformen, gjennom den utvikles evnen til bevegelse på en naturlig måte.

Føllene

Tema og innhold:
Det er vanskelig å velge ut ett satsingsområde for barna i denne alderen. Det er så mange spennende temaer, og de lærer raskere enn før. Vi er derfor innom mange forskjellige temaer i løpet av et år, men prøver å tilnærme oss disse på en praktisk måte gjennom prosjekter hvor barna får varierte erfaringer på de forskjellige områdene vi er innom.
Barna i stallen vil ofte bli delt i mindre grupper på tvers av avdelingen, bl.a. i turgrupper 2-3 dager pr uke og i dyrestellgrupper når vi går gårdsrunden for å stelle med dyrene på gården.
Vi har ikke samlingsstunder hver dag ettersom vi ofte reiser på tur fra morgenen. På mandager har vi en fast samling der vi velger «Ukas barn». Dette barnet vil resten av uka få noen ansvarsoppgaver. I tillegg bruker vi en enkel plansje, der vi går gjennom hvilken dag, dato, årstid og vær det er i samlingsstund. Her konkretiserer vi hvilke klær som egner seg til dagens vær.
Etter fruktmåltidene har vi ofte samling med høytlesning de dagene vi er inne på ettermiddagen.

Det siste året i barnehagen bruker vi til å forberede barna til skolestart. (Det er utarbeidet en egen plan for 5 års klubben, som er lagt ved lenger bak i årsplanen).
"Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen" (Rammeplanen, 2017).
Barnehagen arrangerer egen avslutningstur og overnatting for 5 åringene som skal slutte i barnehagen.

Barnehagens satsningsområder

Videre i årsplanen vil det stå mer utdypende om de ulike satsningsområdene.

ÅRSPLAN 2026-2027

VIKTIGE DATOER, TEMAER OG ARRANGEMENT

2026

AUGUST

- Tilvenning for nye barn og til ny avdeling
- Grønnsakhagene, smake, luke, vanne

- 03.08.26. Planleggingsdag
- 22.08.26. Helt på jordet – Gulrotkonkurranse

SEPTEMBER

- Høst- bli kjent med forandringer i naturen.
- Dyra kommer hjem fra sommerbeite og vi høster inn fra grønnsakhagene.

- 01.09.26. Planleggingsdag
- 07.09.26. Aktivitetsdag på tvers av avdelinger
- 10.09.26. Høstfest
- 23.09.26. Haugerudtoppen dag Kalver oppe og føll
- 23.09.26. Foreldremøte

- Uke 38 Brannvern uke
- SU-møte med godkjenning av årsplan ++

OKTOBER

- Husdyra våre- Vi følger med på kuene i fjøset og får kanskje med oss en kalvefødsel.

- Uke 41 Høstferie. Barnehagen er åpen, legg inn fravær i kidplan.
- 16.10.26. Pysjamasfest
- 27.10.26. Aktivitetsdag

NOVEMBER

- Husdyra våre, forts- Vi følger med på kuene og kalvene i fjøset.
- Vi starter med juleforberedelser

- 02.11.26. Planleggingsdag
- 04.11.26. Hentekaffe
- 19.11.26. Felles juleverksted på tvers av avdelinger
- Uke 48 Pepperkakebake uke

DESEMBER

- Vi har felles adventsstund hver mandag
- Juleaktiviteter igjennom hele måneden

- 02.12.26. Julelunsj
- 11.12.26. Lysfest
- 18.12.26. Nissefest

Barnehagen er stengt fra 23.12.26–03.01.27.

2027

JANUAR

- Vinter- forandringer i naturen, is og snø. Ski og aking.
- Vi følger med på fugler og andre dyr om vinteren.

- 27.01.27. Aktivitetsdag på tvers av avdelinger

FEBRUAR

- Ski og aking, skiløyper på jordet

- 06.02.27. Markering av Samefolkets dag
- 17.02.27. Planleggingsdag

- Uke 7 Karnevals uke
- Uke 8 Vinterferie. Barnehagen er åpen, legg inn fravær i kidplan.

MARS

- Husdyra våre, Påskeaktiviteter

- 05.03.27. Ski og akedag/ OL i bonderudbakken
- 09.03.27. Barnehagedagen 2026 Tema Lesing Lesegrupper på tvers av avdelinger
- 18.03.27. Påskefrokost
- 24.03.27. Barnehagen er stengt onsdag i påskeuka og frem til 29.03.27

APRIL

- Vår- vi ser på forandringer i naturen.
- Husdyra våre, forts- Geitene venter killinger

- 05.04.27. Aktivitetsdag på tvers av avdelinger
- 16.04.27. Planleggingsdag
- 28.04.27. Haugerudtoppendag

MAI

- Vårblomster og 17. mai
- Grønnsakhagene, vi sår, prikler og vanner
- Uke 18 Brannvernuke

- 05.05.27. Besteforeldredag
- 07.05.27. Inneklemt dag = fri
- 14.05.27. Felles lavvodag

JUNI

- Sommer- lek og moro ute
- Grønnsakhagen, luking og vanning
- Overnatting og avslutningstur for 5 års klubben

- 22.06.27. Sommerfest.

JULI

- Sommerferie

Barnehagen er stengt! 01.07.27. – 01.08.27.

Gården som læringsarena

I gårdsbarnehagen har vi mange dyr som vi har ansvaret for i barnehagehverdagen. Barna blir fordelt på dyrestellgrupper og alle får være med til dyra etter tur. Føllene (3-6 år) steller dyrene tre dager i uka, Kalvene (0-3 år) steller to dager i uka. I tillegg går vi og hilser på dyrene når vi har mulighet.

I løpet av året variere det litt hvilke dyr vi har, og hvor mange dyr det er på gården. Dette har sammenheng med sesong og beite steder, og slakting og fødsler. Bonden Christian har kuer, av rasen Herford, som han har hovedansvaret for.

Vi har hester som barnehagen bruker flere ganger i uken. Da tas hestene inn og børstes og stelles, før de brukes til ridning eller bringer barna rundt i vogn eller slede. Hestene er av rasen Døl. Begge to er rolige og trygge hester. Vi har egne ansatte som er erfarne hestefolk til å ta ansvaret for disse aktivitetene.

Barnehagen har ansvaret for å gi mat og vann til «smådyrene» på gården; Geiter, griser, kaniner og katter. Når vi er på dyrestell koser vi litt ekstra med kaninene, og klipper klør og steller pels., en sjelden gang blir det tur til dyrlegen. Vi har katter på gården. De bor i stallen og er veldig sosiale og kosete.

Vi er nå i gang med egen bukk og vi gleder oss hvert år til kjeing rett over påske. Et lite våreventyr for både store og små. Vi synes det er viktig å lære barna om hele livssyklusen til dyrene. Vi er med på alt fra dyrefødsler til slakting. Om barna skal være til stede under slakting skjer dette etter avtale med foreldrene. Når dyr dør er dette en ting som føles veldig naturlig for barna i gårdsbarnehagen. Det er viktig at de voksne har et avslappet forhold til det og at vi snakker med barna om det som skjer både på forhånd og underveis. På gården har vi kjøttproduksjon fra bl.a. kuene, så barna lærer også om hvor maten kommer fra.

Det skjer mange spennende ting på gården i løpet av ett år. Vi har laget et gårdshjul, hvor vi har fylt inn hendelser fra livet på gården og alt som hører til. Christian og Erling har en sentral rolle i drift av gården. De gir barna et innblikk i alle gårdsaktiviteter som våronn, slåttonn og skuronn. Barna får være med å se på redskap til gårdsbruk og om mulig prøve litt selv. Barna får også delta på «service» og annet sammen med ansatte i barnehagen.

Vi har flere grønnsakhager, der vi setter frø til grønnsaker, urter og blomster som vi kan bruke til matlaging, pynting og fest. På høsten arrangerer vi høstfest med barn og foreldre.

Gården drives økologisk og barnehagen har vekt på at det serveres næringsrik og sunn mat til barna. Vi serverer egenproduserte økologiske grønnsaker og kjøttprodukter.

Hvert år plukker vi poteter og løk som selges til inntekt for Forut. Alle foreldre oppfordres til å kjøpe for å støtte deres arbeid for barn som ikke er like heldige som våre.

Gårdshjul

Sommer
Grønnsakshage/vanning og luking
Dyra på sommerbeite
Slåttonn
Sommerfest

Høst
Dyra hjem fra sommerbeite
Kalving
Grønnsakshage/innhøsting
Fôrhøsting/rundballer
Høstfest
Slakt av gris (frivillig på helg)

Vår
Kjeing/lamming
Grønnsakshage/Såing
Våronn

Vinter
Snørydding
Kanefart
Julebord med bruk av gårdens råvarer
Beskjæring av epletrær

Naturen som lekeplass

Et sted med muligheter og utfordringer

Naturen representerer en dynamisk og røff lekeplass som kan stimulere barns sansemotoriske utvikling. Landskapet består av bakker og skrenter som naturlig gir utfordringer som barna må forsere. Vegetasjonen gir ly og skjul, den kan plukkes, bygges med, undres over og leke i. Trærne står klare for å bli klatret i.

På tradisjonelle lekeplasser er det fem hovedelementer, disse er huske, dumpe, sklie, klatretårn og sandkasse. Dette kan være utfordrende for de alle minste, men for barn over 3-4 år har de minimale utfordringer og er ferdig utforsket på noen timer. Vi har også en tradisjonell lekeplass innenfor barnehagegjerde, i tillegg til grøntområder og natur. Men vi passer også på å være mye utenfor barnehageområdet med de eldste, slik at barna kan utfordre seg selv motorisk og få mestringsfølelse. Barna gir seg selv utfordringer tilpasset mestringsnivå, trygghet og mot.

Barnehager som er mye ute har gode erfaringer med å bruke naturen som leke- og læringsarena. Noen av godene med å leke i naturen, er at barna blir mer kreative i leken, og der frileken får råde er barna mer aktive enn under voksenstyrte aktiviteter. Vi observerer også at det er færre konflikter mellom barna, de hjelper hverandre med å løse oppgaver og er mindre bundet av gruppa de leker i til vanlig.

Når vi er i lavvoen og gapahuken har vi tilrettelagt for at barna kan bruke redskaper som kniv, hammer, spiker og sag. Gjennom dette lærer barna teknikker som blant annet øver øye-håndkoordinasjonen og kroppsbeherskelsen. Dette er ferdigheter de kan ta med seg inn i konstruksjonslek. I lavvoen har vi bygget en trehytte, og vi har tau og stokker til midlertidige byggeprosjekter.

Når vi er ute på tur tar vi med oss matpakke, lager mat på bålet eller i bakerovnen vår. Iblant bruker vi sopp, bær og andre nyttevekster vi finner i skogen. Det er viktig å lære forskjellen på hva vi kan, og ikke kan spise. Bålet er et naturlig samlingspunkt for måltidene, samtidig som de lærer bålvett, oppbygging av bål og bålets bruksområder. Rundt bålet er det alltid voksne. Bålet er også en viktig varmekilde på kalde dager. Barnehagen må bidra til å utvikle barns respekt for og tilhørighet til naturen. Barna får forståelse for å ta vare på naturens mangfold og få positive holdninger. Dette er en viktig del av forvaltningsansvaret vi ønsker at barna skal ta med seg på veien videre.

Progresjonsplan

Aktiviteter	**Mål for barna 0-2 år**	**Mål for barna 2-4 år**	**Mål for barna 4-6 år**	**Fagområdene i rammeplan**
Gården som læringsarena: Dyrestell Koseturer Maskiner og redskaper Hesteridning/kjøring Grønnsakhagen Fra jord til bord Kompost Kosthold	Barna skal bli kjent med og trygge på dyrene på gården via koseturer. Vi øver på hva de ulike dyrene heter, og hvilke lyder de lager. Vi synger sanger, forteller eventyr og leser rim og regler om dyrene på gården. Barna skal bli kjent med traktoren og de andre maskinene som brukes på gården. Vi øver på begreper i forhold til plassering, størrelser og telling / antall. Barna presenteres gjennom måltidene for forskjellig mat, frukt og grønnsaker.	Barna skal bli kjent med og trygge på dyrene på gården ved å være med på dyrestell der vi har ansvar for å gå dyrene mat, drikke og litt kos. Barna skal lære om dyrene, hvordan vi skal oppføre oss rundt dem, hva de spiser og hva vi bruker dem til. Vi skal synge og lese om dyrene på gården. Barna skal bli kjent med de vanligste redskapene og maskinene som benyttes på gården. Barna skal få innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer. Barna skal bli kjent med prosessen fra frø til plante, hva plantene trenger for å vokse, og være med å høste inn og bruke grønnsakene på høsten.	Barna skal gjennom dyrestell lære å ta ansvar for dyrene på gården og gi dem mat, drikke og omsorg. Barna skal få kunnskaper om dyrene på gården. Hvordan vi skal behandle dem, hva de spiser og hvilke nytteområder de har. Vi skal synge og lese om dyrene på gården. Barna skal bli kjent med de vanligste redskapene og maskinene som benyttes på gården. Barna skal bli kjent med prosessen fra frø til plante, hva plantene trenger for å vokse, og være med å høste inn og bruke grønnsakene på høsten. Barna skal få innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.	Natur, miljø og teknologi Nærmiljø og samfunn Kommunikasjon, språk og tekst Kropp, bevegelse, mat og helse

Aktiviteter	Mål for barna 0-2 år	Mål for barna 2-4 år	Mål for barna 4-6 år	Fagområdene i rammeplan
Naturen som lekeplass Utelek Turer i nærmiljøet Oppdagelsesferder Konstruksjonslek Rollelek Bruk av verktøy Frilek Fugler og fuglekasser Felles lavvodager	Barna skal få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider. Vi går ut på morgenen for lek og aktivitet og er ute i allslags vær. Vi bruker stort sett barnehagens utearealer til oppdagelsesferdene våre. Barna skal bli trygge i barnehageområdet og utelekeplassen.	Barna skal få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider. Barna skal få erfaringer og kunnskaper om naturen og dens mangfold. Barna skal oppleve glede ved å bruke naturen til lek, undring og kroppslige utfordringer. Barna blir kjent med de vanligste dyr og fugler og hvordan de lever. Barna skal få erfaringer med å bruke ulike verktøy.	Barna skal få gode opplevelser med natur og friluftsliv året rundt. Barna skal få kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lære av naturen og utvikle respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen. Barna skal få lage konstruksjoner av ulike materialer og utforske muligheter som ligger i redskap og teknologi. Barna skal få kunnskaper om dyr og dyreliv. Barna skal få videreutvikle motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper. Barna skal få utforske ulike landskap, bli kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lære seg å orientere seg og ferdes trygt.	Kropp, bevegelse, mat og helse. Natur, miljø og teknologi. Nærmiljø og samfunn.

Aktiviteter	Mål for barna 0-2 år	Mål for barna 2-4 år	Mål for barna 4-6 år	Fagområdene i rammeplan
Samlingsstunder Bøker og eventyr Sang og musikk Rim og Regler Ute som inne	Barna skal oppleve å være en del av et fellesskap. Barna øver på å ta imot og gi beskjeder. Barna skal videreutvikle begrepsforståelsen og ordforrådet. Barna skal bli kjent med bøker, sanger og bilder.	Barna skal oppleve å være en del av et fellesskap. Barna skal få øve på å lytte, observere og gi respons i samhandling med andre. Barna øver på å ta imot og gi beskjeder. Barna skal videreutvikle begrepsforståelsen og ordforrådet. Barna skal bli kjent med bøker, sanger, bilder og andre medier.	Barna skal gjennom samling øve på sosiale ferdigheter som å ta imot beskjeder, snakke i forsamlinger og vente på tur. Barna skal få utrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter. Barna skal videreutvikle sin begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd. Barna skal få oppleve spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale.	Kommunikasjon, språk og tekst. Kunst, kultur og kreativitet.
Språk Uttale Begrepsforståelse Ordproduksjon Setningsproduksjon Språkforståelse Utrykke følelser, ønsker og erfaringer	Barna skal få oppleve gleden ved språk, å snakke og synge. Barna skal få utvikle sin begrepsforståelse og lære nye ord og etter hvert sette sammen til enkle setninger.	Barna skal bruke språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter. Barna skal videreutvikle sin begrepsforståelse og bruke variert ordforråd.	Barna skal bruke språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter. Barna skal videreutvikle sin begrepsforståelse og bruke variert ordforråd.	Kommunikasjon, språk og tekst.

Aktiviteter	Mål for barna 0-2 år	Mål for barna 2-4 år	Mål for barna 4-6 år	Fagområdene i rammeplan
	Barna skal oppleve mestring ved å forstå og gjøre seg forstått.	Barna skal leke, improvisere og eksperimentere med rim, rytme, lyder og ord.	Barna skal leke, improvisere og eksperimentere med rim, rytme, lyder og ord. Barna skal utforske og gjøre seg erfaringer med ulike skriftspråkuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.	
Mattelek Rom og posisjon Former Antall og telling Mønster og likheter Mål og vekt Spill	Barna skal få oppleve glede over å utforske og leke med tall og former. Barna skal få erfaringer med ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenligne. Eks. puttekasser, klosser, enkle puslespill, telling, ulike former og farger.	Barna skal få oppleve glede over å utforske og leke med tall, mengde og telling. Barna skal få erfare, utforske og leke med former og mønster. Barna skal få erfaringer med ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenligne.	Barna skal få oppdage og undre seg over matematiske sammenhenger. Barna skal utvikle forståelse for grunnleggende matematiske begreper. Barna skal leke og eksperimentere med tall, mengde og telling og få erfaring med ulike måter å uttrykke dette på. Barna skal undersøke og gjenkjenne egenskaper ved former og sortere dem på forskjellige måter.	Antall, rom og form. Kommunikasjon, språk og tekst.

Aktiviteter	Mål for barna 0-2 år	Mål for barna 2-4 år	Mål for barna 4-6 år	Fagområdene i rammeplan
Motorikk Finmotorikk -Toppgrep -Tverrgrep -Pinsettgrep -Formingsaktiviteter Grovmotorikk -Krabbe, gå og løpe -Hopp -Balanse -Kasteteknikk -Styrke / kraft -Klatre Kroppsbeherskelse Koordinasjon Reflekser	Barna skal få en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring. Barna skaffer seg gode erfaringer med varierte bevegelser og utfordringer. Barna skal utvikle sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet.	Barna skal få en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring. Barna skaffer seg gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer. Barna skal utvikle sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet.	Barna skal bli trygge på egen kropp, få en positiv oppfatning av seg selv og bli kjent med egne følelser. Barna skal få oppleve å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer. Barna skal sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser. Barna skal bli kjent med egne behov, få kjennskap til menneskekroppen og utvikle gode vaner for hygiene og kosthold.	Kropp, bevegelse, mat og helse. Kunst, kultur og kreativitet. Nærmiljø og samfunn

Aktiviteter	Mål for barna 0-2 år	Mål for barna 2-4 år	Mål for barna 4-6 år	Fagområdene i rammeplan
Sosial kompetanse Mestring og selvbilde Steg for steg Konfliktløsning / strategier Vennskap Gruppetilhørighet Empati Forebygging av mobbing	Barna skal få oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt felleskap. Barna skal utvikle selvstendighet og trygghet på seg selv som individ og sin kulturelle identitet. Barna skal få øve på og utvikle ferdigheter som å vente på tur, dele og byttelåne. Barna skal øve på å bruke språket for å utrykke følelser, ønsker og erfaringer.	Barna skal få oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt felleskap. Barna skal utvikle selvstendighet og trygghet på seg selv som individ og sin kulturelle identitet. Barna skal bruke språket for å utrykke følelser, ønsker og erfaringer. Barna skal bruke språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter. Barna skal få øve på og utvikle ferdigheter som å vente på tur, dele og byttelåne.	Barna skal få oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt felleskap. Barna skal utvikle selvstendighet og trygghet på seg selv som individ og sin kulturelle identitet. Barna skal lære å ta initiativ og opprettholde vennskap. Barna skal lære å leve seg inn i andres situasjon og vise medfølelse. Barna skal få en forståelse for at det finnes ulike måter å forstå ting på og leve sammen på. Barna skal få kjennskap til, forstå og reflektere over grunnleggende normer og verdier. Barna skal uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.	Kommunikasjon, språk og tekst. Etikk, religion og filosofi.

Aktiviteter	Mål for barna 0-2 år	Mål for barna 2-4 år	Mål for barna 4-6 år	Fagområdene i rammeplan
			Barna skal bruke språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter.	
Barns medvirkning Kommunikasjon Barnas synspunkter og meninger Innflytelse Selvbestemmelse Ytringsfrihet Grøftekantturer	Barna skal få gi uttrykk for sine tanker og meninger og møte anerkjennelse for sine uttrykk. Vi skal fange opp og følge barnas interesser, ved å tilby ulike lekemateriell og aktiviteter.	Barna skal få uttale seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen. Barna skal få gi uttrykk for sine tanker og meninger og møte anerkjennelse for sine uttrykk.	Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurderingen av barnehagens virksomhet. Barnas synspunkter skal tillegges vekt og samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal få uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter. Barna skal få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar.	Kommunikasjon, språk og tekst. Etikk religion og filosofi.

Aktiviteter	Mål for barna 0-2 år	Mål for barna 2-4 år	Mål for barna 4-6 år	Fagområdene i rammeplan
Digitale verktøy -Nettbrett: -Videokamera -Trådløst mikroskop -Fotokamera /bilder -Musikk «Skoffetørmøte»; Gruppesamtale der barna får gi uttrykk for egne tanker og refleksjoner. Gjøres ved hjelp av nettbrett og bilder fra barnehagehverdagen.	Digital praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Barna skal få utforske, leke, lære og selv skape noe gjennom digitale uttrykksformer.	Digital praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Barna skal få utforske, leke, lære og selv skape noe gjennom digitale uttrykksformer.	Digital praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Barna skal utvikle en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. Barna skal få utforske, leke, lære og selv skape noe gjennom digitale uttrykksformer. Barna skal få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar.	Natur, miljø og teknologi. Religion, etikk og filosofi.

For at barn og foreldre skal trives i barnehagen er det viktig med et godt samarbeid.

Foreldresamtaler:

Barnehagen inviterer til 2 foreldresamtaler i året. En på høsten og en på våren. Det er obligatorisk med en samtale hvert år.

Foreldremøter:

Vi har 2 foreldremøter i løpet av året, med ulike temaer eller gruppearbeid.

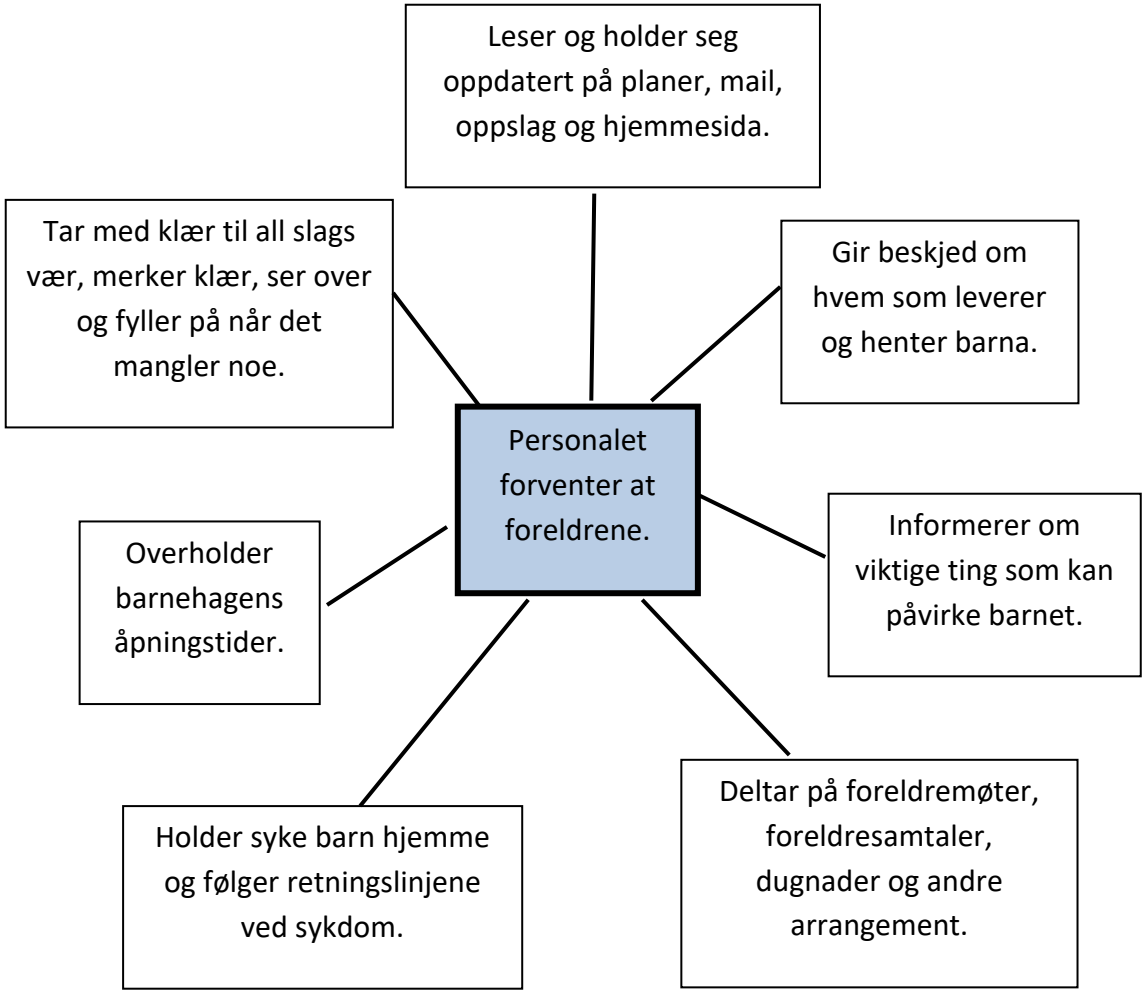
Foreldrerådet:

Barnehagens foreldreråd består av alle foreldre/foresatte i barnehagen.

Samarbeidsutvalget:

Samarbeidsutvalget består av representanter fra personalet, foreldre og eier. Det velges 3 foreldrerepresentanter og 3 vara.

Foreldresamarbeid

Visjon og verdier for Bonderudbakken Gårdsbarnehage

Der graset er grønt for ælle

Verdier og målsettinger	Dette vil vi oppnå ved å:
- Hverdagsmagi - Trivsel - Vennskap og glede - Trygghet og omsorg - Livsmestring og selvbilde - Tilhørighet og fellesskap - Likestilling - Anerkjennelse og medvirkning - Gode voksenmodeller og grensesetting	- Være med barn i naturen og på gården. Voksne som har tid og tilstedeværelse i hverdagen. - Legge til rette for lek og glede sammen med andre. - Gi barna den individuelle omsorg og nærheten de trenger i et miljø som gir trygghet og utfordringer. - Skape robuste barn med livsglede og verktøy for å møte utfordringer videre i livet. - Skape et fellesskap der alle hører til og er en del av gruppa, lærer å vise hensyn og gi omsorg til hverandre. - Alle skal ha like muligheter til å bli sett og hørt, og oppmuntres til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. - Oppmuntre og anerkjenne barnas initiativ og ideer. La barna få uttrykke seg og få innflytelse på sitt liv i barnehagen. Skape en trygg og forutsigbar hverdag, gjennom grensesetting, ros og anerkjennelse.

" Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen." (Rp, 2017).

Barns medvirkning

Barn har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen. Barns medvirkning er å anerkjenne barnet og å ha respekt for det enkelte barn. Det er viktig fordi det styrker barnets selvfølelse ved at barnet føler at *«det jeg sier betyr noe»*, og at *«det er viktig å ha egne meninger»*. Medvirkning er viktig for utviklingen av den enkeltes individ. «En måte å oppfatte barns rett til medvirkning er å si at hvert barn har rett til å erfare at deres stemme blir tatt på alvor og har virkning i fellesskapet» (Kunnskapsdepartementet, 2006)

Barna må både få oppleve tilknytning og fellesskap og kjenne at de kan utøve sin selvbestemmelse og uttrykke egne intensjoner. Barna må støttes til å leve seg inn i andres situasjon og til å ta hensyn til andre. Hvert barn har rett til å erfare at deres stemme blir tatt på alvor og har virkning i fellesskapet.

Å ta barns medvirkning på alvor forutsetter god kommunikasjon mellom barna og personalet og mellom personalet og foreldre. De voksnes holdninger skal lede mot en medvirkningspraksis, dette gjør vi gjennom samtaler med barn og foreldre i hverdagen. For å skape en medvirkningspraksis skal vi ha fokus på den voksnes rolle, vi skal være tilretteleggere for læring og fellesskap, vise respekt for barnets meninger og ta oss tid til å lytte til barna.

Gjennom observasjon, barneintervju, samlingsstund, samtaler, dagens barn og lekegrupper vil vi gi barna mulighet til å komme med innspill for å uttrykke seg og få innflytelse i barnehagehverdagen. Observasjon er en metode vi vil bruke for å se på de pedagogiske miljøene barna befinner seg i. F.eks. de daglige rutinene barna skal forholde seg til, innholdet i barnehagen, rommets utforming og personalets organisering.

Både kroppslig og språklig gir barna uttrykk for hvordan de har det. «Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov» og «Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår.» (Rp, 2017)

Barna må støttes til å undre seg og stille spørsmål. De må oppmuntres aktivt til å gi uttrykk for sine tanker og meninger og møte anerkjennelse.

Barns trivsel

«Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi» (Rp, 2017). Det er viktig for oss at alle barna trives i vår barnehage. «Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt», står det i Rammeplan for barnehagen, 2017. Når innkjøringen starter, prøver vi å tilrettelegge best mulig for hvert enkelt barn. Vi lytter til barna i stor grad og hører hva de ønsker å gjøre og hvordan de oppfatter hverdagen sin. Vi ser at god voksenkontakt er viktig for å bedre trivselen. Dette gjøres ved den hverdagslige samtalen, samlingsstunder, ved måltider, planlagte aktiviteter, dyrestell osv. De minste barna uttrykker sine synspunkter gjennom kroppsholdninger, mimikk og andre følelsesuttrykk.

Vi ønsker å skape et godt leke og læringsmiljø som fremmer god helse, trivsel og positiv sosial utvikling. Vi arbeider med å skape gode relasjoner mellom barn og voksne i barnehagen, og å skape et godt foreldresamarbeid. De voksne i barnehagen skal se det enkelte barnet, og samtidig kunne lede barnegrupper og pedagogiske prosesser. «Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet» (Rp, 2017).

Endring i barnehageloven ble innført fra 01.01.21. Det nye kapittel VIII (8) §41,§42 og §43 skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag. Det er satt opp et regelverk for barnehagemiljøet. Endringen i loven skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag

Østre Toten Kommune har utviklet en plan for et trygt og godt barnehagemiljø som gjelder for alle barnehager i kommunen. Vi skal ikke godta krenkelser som mobbing, utestengelser, vold, diskriminering og trakassering. Barnehagen har en aktivitetsplikt ved mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, vi skal undersøke saken og sette opp en aktivitetsplan med tiltak, ansvarlige for gjennomføring, tid for tiltak og tid for evaluering.

Dette ønsker vi for barna i vår barnehage:

- Alle skal oppleve glede og trygghet i barnehagen.
- At vi har et miljø der alle blir møtt med varme, anerkjennelse og oppmuntring, slik at en opplever seg selv som verdifull.
- At vi har et miljø der alle respekterer hverandre for den man er.
- At vi har et oppvekstmiljø som styrker barns selvfølelse – og som gjør dem godt rustet til å møte verden utenfor.
- Alle barn skal ha venner og noen å leke med.
- At foreldre støtter opp om de holdninger barnehagen fremmer og er gode rollemodeller for sine barn og sammen med barnehagen jobber aktivt for å styrke sine barns sosiale kompetanse.
- At personalet er bevisste sitt ansvar for å forebygge og sette inn tiltak mot krenkelser i barnehagen.

Danning gjennom omsorg, lek og læring

I Bonderudbakken Gårdsbarnehage skal vi arbeide for et miljø som legger til rette for gode dannelsesprosesser for alle barn. Vi gjør dette ved å ha fokus på å skape en god arena for lek og læring, som er preget av god omsorg og anerkjennelse.

"Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur" (Rp.2017).

	Rammeplanen og barnehageloven	Mål	Arbeidsmetoder
DANNING	• I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.	• tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse • utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler • Synligjøre og verdsette behov	• Turer i natur, turer i nærmiljø, opplevelser sammen med andre • Samtaler, samlingsstund, skoffetørmøter (se prog plan). • Ha tid • Hvorfor er det slik og ikke slik? Utfordre barna.
OMSORG	• I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. • Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som	• Ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert ro og hvile. • Møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn	• Gi barna varierte utfordringer og rom for meningsfylte aktiviteter • Relasjonsbygging barn – voksne barn – barn • Gi barn mulighet til å vise omsorg til seg selv og andre

	Rammeplanen og barnehageloven	Mål	Arbeidsmetoder
	også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.	• Bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre.	
LEK	• Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. • Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.	• Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv i barnehagen • Til rette legge for gode lekearenaer i trygge og spennende omgivelser.	• Gi barna mulighet for gode lekearenaer. • Allsidig og variert leketilbud • Medvirkning • Deltagelse på barns premisser • Veiledning
SOSIAL KOMPETANSE VENNSKAP OG FELLESKAP	• Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering • Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.	• Barna skal øve opp evnen til å: - vise omsorg - lytte til hverandre - samarbeide - konfliktløsing • Gi barna mulighet til å delta i meningsfylte aktiviteter i et fellesskap med jevnaldrende • Gi barna erfaringer med å samhandle positivt med andre i ulike situasjoner	• Steg for steg • Vise og utrykke følelser • Bøker og sanger • Bruke hverdags situasjoner som vente på tur, trøste, vise omsorg og vise hensyn • Samlingsstunder • Fellesaktiviteter med dyr på gården • Stell av dyr • Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre. (Aktivitetsplikten)

	Rammeplanen og barnehageloven	Mål	Arbeidsmetoder
LÆRING	• I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. • Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. • Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.	• sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring • legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling	• Gjennom samspill og lek med andre • Barns medvirkning • Turer i naturen og nærområder • Dyrestell • Samlingsstund • Temaer • Tilrettelagt læring av gode pedagoger

Ledelse på flere plan

I barnehagen har vi ulike stillinger som har ulike ansvar og roller:

Barnehagens eiere er Christian og Tone Solberg. De har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldene lover og regelverk. Barnehageloven og rammeplanen for barnehager.

Christian er **styrer** i barnehagen og har det daglige arbeidet med å sørge for:

- at barnehagen drives og er i utvikling. Og å utvikle et felles verdigrunnlag for alle de ansatte.
- personalansvar og gjennomfører medarbeidersamtaler
- samarbeid med eksterne samarbeidspartnere som skole, barnevern, PP-tjenesten og helsestasjon.

Det er **6 pedagogiske ledere og 1 barnehagelærer** i barnehagen i år. Hege, Gunvor, Anne Kristin, Ingvild, Elise, Tone og Leni. De har ansvaret for:

- å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet på de ulike avdelingene.
- planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og vurdering av aktiviteter og opplegg.
- ansvar for oppfølging av hvert enkelt barn på avdelingen gjennom daglig kontakt med barn og foreldre og foreldresamtaler.
- å dele informasjon med foreldre og andre. Her bruker vi hjemmeside med mange funksjoner som en åpen hjemmeside med informasjon om barnehagen og egen foreldreside med innlogging der de kan finne månedsplaner og bilder.

Hilde Kristine holder på med arbeidsplassert barnehagelærer utdanning over 4 år og skal være hos oss i 4 år fremover kombinert med skole.

Resten av personalet er **fagarbeidere** og **assistenter**. Daglig kontakt med barn og foreldre, aktiv deltagelse sammen med barna i lek og aktiviteter er noen av de viktigste arbeidsoppgavene deres. Enkelte har fått delegert ekstra ansvar som å være språkkontakt og veileder til lærlinger.

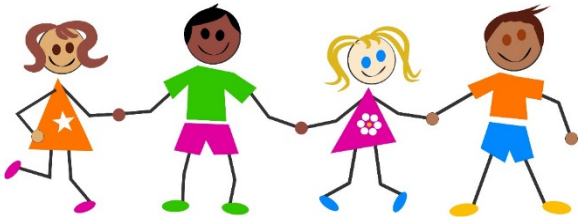
Elise og Ingvild er barnehagens språkkontakt og deltar på fagdager i regi av kommunen spesielt rettet mot barns språkutvikling. De er ressurspersoner i barnehagen som kan hjelpe til å sette i gang tiltak til barn som trenger ekstra oppfølging.

Barnehagen følger kommunens kompetanseplan som legger føringer for kompetanseheving blant personalet.

Alle de ansatte i barnehagen har taushetsplikt i henhold til barnehageloven

Barnehagen skal preges av god kommunikasjon, medvirkning, anerkjennelse og gode informasjonsrutiner. For at personalet skal utvikle sin kompetanse og være best mulig rustet til å ta vare på barna er det viktig at vi jobber bevisst med:

- å utvikle et felles verdigrunnlag
- å være gode rollemodeller
- samarbeid innad og på tvers av avdelinger
- møter (avdelingsmøter, ped.leder møter, personalmøter)
- planleggingsdager
- medarbeidersamtaler
- kompetanseutvikling

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

God *planlegging* er nødvendig for en gjennomtenkt og hensiktsmessig bruk av barnehagens menneskelige og materielle ressurser, samt nærmiljø og naturområder. Planleggingen må baseres på kunnskap om barns utvikling og læring, observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. Samtaler med barn skal også legges til grunn for å sikre barns medvirkning.

I barnehagen vil mye av planleggingen foregå gjennom møtevirksomhet. Vi har avdelingsmøte jevnlig. I tillegg har vi ped.leder- møter, personalmøter og planleggingsdager. De pedagogiske lederne har kontortid i barnehagen. «Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen» (Rp, 2017).

Alle barnehager skal utarbeide en årsplan, denne skal gi informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide for at barnehagelovens bestemmelser om innhold skal følges opp. Årsplanen fastsettes av samarbeidsutvalget. I tillegg til årsplan har vi månedsplaner. Barnehagen må også forholde seg til Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Systematisk *vurdering* legger grunnlaget for barnehagen som en lærende organisasjon i utvikling. «Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen» (Rp,2017). Barnehagen som organisasjon bærer på tradisjoner, kompetanse og taus kunnskap som det er viktig å sette ord på og reflektere over for å legge grunnlag for videre kvalitetsutvikling.

Barnehagen vil fortløpende vurdere arrangementer og pedagogiske opplegg. Avdelingsmøter og personalmøter vil bli brukt til slik vurdering, slik at hele personalgruppen blir involvert. Vi har egne kvalitetsdokumenter vi bruker. Barneintervju er en metode vi vil bruke for å vurdere barnehagens virksomhet. Daglig legges det ut bilder på **Kidplan** med tekster som beskriver hendelser i løpet av dagen. **NB Husk å les teksten under hvert bilde.** I tillegg til den interne vurderingen av barnehagens arbeid, har barnehagesjefen for Østre Toten kommune en årlig tilsynsrunde i barnehagen.

I vår barnehage er *dokumentasjon* viktig. «Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen» (Rp, 2017). Det er viktig for oss at vi kan gå tilbake og se på positive og negative erfaringer med arbeidet vi har gjort. Det positive er viktig å videreføre, og det negative kan endres til det bedre. Rammeplanen sier blant annet følgende om dokumentasjon*:*

«Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten» Rp,2017).

I barnehagen bruker vi også bilder som dokumentasjon. Vi lager plakater og hefter med bilder, og ser på bilder på storskjerm sammen med barna. Hjemmesiden vår er passord beskyttet, kun foreldre og ansatte har tilgang, der kommer det også noe dokumentasjon. Alle foresatte har mulighet for å reservere seg fra fotografering av deres barn. Uansett vil vi være varsomme ved bruk av bilder og tekst på barnehagens nettside, dette for å forhindre eventuell misbruk av bildene, og at vi er varsomme hva vi legger ut av tekst.

Oppstart og tilvenning i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rp,2017)

Vi mener grunnlaget for barnas trivsel legges allerede ved besøksdagen før barnehagestart. Det er viktig at barna får et godt inntrykk av barnehagen og kan se frem til barnehagestart. Når innkjøringa starter, prøver vi å tilrettelegge best mulig for hvert enkelt barn. God voksenkontakt er viktig for å bedre trivselen. De minste barna uttrykker sine synspunkter gjennom kroppsholdninger, mimikk og andre følelsesuttrykk.

Tilvenningen går over 3 dager. Første dagen kommer barnet sammen med mamma eller pappa ett par timer. Da møter man de voksne på avdelingen samt de andre barna og får utvekslet informasjon om barnet. Vi sender med skjemaer som skal fylles ut og leveres tilbake til barnehagen. Andre dagen kan barnet få være litt alene en stund, sove og spise lunsj og det avtales henting av foreldrene. Det er greit at det ikke blir for lang dag og foreldrene må være tilgjengelige på telefon. Tredje dagen kan barnet få være alene meste av dagen uten foreldre.

Vi vurderer alltid barnet og dets behov og har et nært samarbeid med foreldrene og gjør avtaler med dem underveis. Det aller viktigste er at barnet skal bli kjent med oss som jobber her, føle seg trygge og at de blir tatt godt vare på.

Overgang fra barnehage til skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang til skole og eventuelt skolefritidsordning». (Rp,2017)

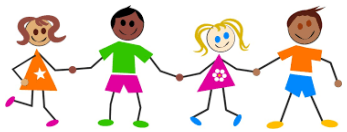
Barnehagen og skolen har laget et opplegg som skal sikre barna gode erfaringer med overgangen fra barnehage til skole. Det er satt opp besøksdager på skole og SFO. Barna skal også få møte sine faddere før de begynner på skolen. Barnehagen sammen med foreldrene fyller ut et overgangsskjema som tar for seg barnets sterke sider, motorikk og selvstendighet og språk, og om det er spesielle ting skolen burde vite om. Dette skjemaet gis til skolen, samtidig som skolen og barnehagen har en overgangssamtale hvor skolen får skjemaet fra barnehagen.

«Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene om å deleopplysninger om enkeltbarn med skolen». (Rp, 2017)

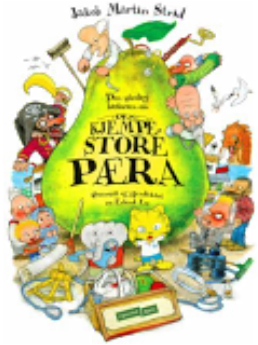

5 års klubb 2026-2027

Gjennomgående tema:	Arbeidsmåter:	Mål fra Rammeplanen:
Overgangssekken	Alle barnehager i Østre Toten kommune har fått utdelt en ryggsekk med ulike bøker, spill, leker og aktiviteter. Disse skal vi bruke i løpet av året, slik at dette er godt kjent for barna. De samme bøkene, spillene, lekene og aktivitetene blir brukt i 1.klasse. Dette er et prosjekt i kommunal regi for å lette overgangen mellom barnehage og skole. Uavhengig av hvilken skole man begynner på, vil det være kjente elementer fra barnehagen. Det følger også med en bamse som heter Eddy.	Barnehagen skal legge til rette for at barna får en trygg og god overgang fra barnehage til skole. Barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen.
Tall- og språksprell 	Permen inneholder øvelser og aktiviteter for å trene grunnleggende matematiske begreper og språklig bevissthet. Tallsprell: Rom og posisjon, former, antall og telling, mønster og likheter og mål og vekt. Språksprell: Oppmerksomhet for lyd, rim og regler, stavelsesdeling, ordanalyse, ord- og setningsbevissthet og morfembevissthet. Bokstavlek: Vi blir kjent med bokstavene, hvordan de ser og høres ut. Vi bruker ABC bøker i enkelte aktiviteter, og går på bokstavjakt i skogen.	Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme. Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna: - Oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger - Utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper - Leker og eksperimenterer med tall, mengde, og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på

Gjennomgående tema:	Arbeidsmåter:	Mål fra Rammeplanen:
Trafikk 	Vi blir kjent med beltedyret Tarkus fra Trygg Trafikk sine barnehageopplegg. Han har ni belter på ryggen, og når han er i bil har han ti. Tarkus viser stor omsorg for andre og opptatt av hvordan de har det. Det er viktig når vi er i trafikken sammen med mange andre trafikanter.	Vi tar med Tarkus på ulike turer. Vi snakker om hvordan vi må oppføre oss i ulike situasjoner. Utforske ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt (Nærmiljø og samfunn). Vi tar med Tarkus på ulike turer. Vi snakker om hvordan vi må oppføre oss i ulike situasjon
Sosial kompetanse og selvregulering 	Vi bruker ulike aktiviteter og leker for å øve på ferdigheter som samarbeid, selvhevdelse, selvkontroll, empati og ansvarlighet. Vi bruker regelleker og spill som fremmer selvregulering, hvor barna øver på oppmerksomhet, arbeidsminne og impulskontroll. Steg for steg. Tar for seg tre hovedområder: empati, problemløsning og mestring av sinne.	Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. Barnehagen skal støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synspunkter og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle spørsmål, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar (Etikk, religion og filosofi)

Periodetema:	Innhold:	Aktiviteter:	Mål:	Periode:
5 års klubb, meg selv og de rundt meg.	Snakker om hva vi skal lære i løpet av året og snakker om barnas forventninger. Fokus på vennskap og hvordan vi vil ha det i 5 årsklubben.	• Velge klubbnavn • Lage venne-regler • Ta bilder av hverandre (skal brukes hver samling)	Bli kjent med hverandre å gjøre seg sine første tanker om hva det vil si å skulle begynne med 5 års klubb og etter hvert skole.	September.

Periodetema:	Innhold:	Aktiviteter:	Mål:	Periode:
			Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass i fellesskapet.	
Kroppen 	Vi lærer om kroppen på varierte måter og lar barna stille spørsmål rundt det de er opptatt av. Vi øver på å gjenkjenne og sette ord på egne og andres følelser.	• Utforsking av sansene • Lære navnet på noen av de viktigste kroppsdelene • Bevegelsesleker/sanger • «Jeg er meg, min meg». En bok om følelser, gode og vonde hemmeligheter og gode og vonde berøringer. • «Kroppen eier jeg» Et undervisningsopplegg fra Redd Barna om seksuelle overgrep.	Gjennom arbeid med kropp, bevegelse og helse skal barnehagen bidra til at barna: • Blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser • Få kjennskap til menneskekroppen og utvikle gode vaner for hygiene og variert kosthold • Sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser	Oktober, november og desember
Høytlesning /dialogisk lesing 	Vi leser en «fortsettelsesbok» I fortsettelsesbøker kan vi snakke om og gjenfortelle hva boka har handlet om så langt: Hva var det som skjedde sist? Hvordan tror dere det går videre? Dette blir et referat av teksten. Interessen blir vekket på ny og barna får hentet fram forforståelsen og entusiasmen fra sist.	• Førlesning • Høytlesning • Repetisjon • Samtale og lek	Gjennom samtaler om forside og tittel skapes forventing og nysgjerrighet til innholdet, og det skapes et felles fokus. Gjennom arbeid med språk, kommunikasjon og tekst skal barnehagen bidra til at barna opplever spenning og glede ved høytlesning.	Januar og februar
Eventyr og tekstskaping 	Vi leser og dramatiserer eventyr i fellesskap. Barna får øvelse i å delta muntlig og aktivt i en gruppesammensetning. Etter å ha	• Høytlesning • Gjenfortelling • Dramatisering • Lage egne bøker	Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna:	Mars, april og mai

Periodetema:	Innhold:	Aktiviteter:	Mål:	Periode:
	gjort oss litt kjent med eventyrenes verden, prøver vi oss på å lage egne. Vi bruker konkreter/figurer som hjelper barna å bygge opp fortellingen. Dette er en viktig forberedelse til skuespillet vi fremfører på sommerfesten.	• Skrive brev	• Får et positivt forhold til tekst og bilde som kilde til estetiske opplevelser og kunnskaper, samtaler, og som inspirasjon til fabulering og nyskaping. • Lytter til lyder og rytme i språket og blir fortrolige med symboler som tallsiffer og bokstaver. • Møte et mangfold av eventyr, sagn, fortellinger og uttrykksformer • Utforske og gjøre seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter • Får erfaring i å snakke og presentere foran andre.	
Overgang barnehage - skole 	I denne perioden blir det satt opp besøksdager på skolen. Foreldrene må selv følge barna på besøksdagene på skolen. Nærmere informasjon kommer. Det vil også bli satt opp overgangssamtale hvor vi blir enige om hvilken informasjon som skal oversendes skolen.	• Lese bøker med skolestart som tema • Besøke skolen • Snakke om forventninger til det å begynne på skole • Overnatting i barnehagen • Avslutningstur	Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning	Juni

I tillegg til alt dette har vi en bamse, som barna i tur og orden får med på besøk hjem. Hun har en sekk med alt hun trenger for en overnatting eller to, samt en bok til å skrive litt fra besøket i … Den som har hatt med bamsen hjem får fortelle de andre litt fra helgen i samling.